

181

Hukuk İşleri

İZMİR BAROSU		
2016-42731	Gelen	Kayıt Tarihi
		09.12.2016
		Evrak Tarihi
		09.12.2016
EVRAK KAYIT SERVİSİ		
HUKUK İŞLERİ SERVİSİ		
Döküman Yönetim Sistemi		

DÜŞÜNCE

Dava; Gebze - Orhangazi - İzmir Otoyolu (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) projesi için çevresel etki değerlendirmesi sürecinin başlatılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün 15/04/2011 günlü, 33538 sayılı işlemi ile dayanağı 11.07.2008 günlü, 26939 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin geçici 3. maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin 14/04/2011 günlü, 27905 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 56. maddesinde; "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü yer almaktadır. Maddenin gerekçesinde ise; vatandaşın korunmuş çevre şartlarında, beden ve ruh sağlığı içinde yaşamını sürdürmesini sağlamanın Devletin ödevi olduğu, Devletin hem kirlenmenin önlenmesi hem de tabii çevrenin korunması ve geliştirilmesi için gereken tedbirleri alması gerektiği belirtilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanununun 2. maddesinde; sürdürülebilir çevre; "Gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığını ve kalitesini tehlikeye atmadan, hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda (sosyal, ekonomik, fiziki vb.) ıslahı, korunması ve geliştirilmesi sürecini ifade eder.", sürdürülebilir kalkınma ise; "Bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına alan çevresel, ekonomik ve sosyal hedefler arasında denge kurulması esasına dayalı kalkınma ve gelişmeyi ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin içeriği itibarıyla hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda ıslahı, korunması ve geliştirilmesi ile sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına aldığı açıktır.

2872 sayılı Kanunun "Çevresel Etki Değerlendirmesi" başlıklı 10. maddesinde ise; "**Gerçekleştirmeyi planladıkları** faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler. Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tabi plan ve programlar ve konuya ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." kuralına yer verilmiştir.

14.04.2011 günlü, 27905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin dava konusu, 1. maddesinde;

"Geçici Madde 3-(1) 7/2/1993 tarihli ve 21489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinden önce;

- Üretim ve/veya işletmeye başladığı belgelenen projelere,
- Uygulama projeleri onaylanmış veya çevre mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat uyarınca yetkili mercilerden izin, ruhsat veya onay ya da kamulaştırma kararı alınmış veya yatırım programına alınmış veya mevzi imar planları onaylanmış projelerden

T.C.
DANIŞTAY
BAŞSAVCILIK
Daire : 14. D
Esas No : 2015/10466

- 1) Bu Yönetmeliğin EK-I Listesinde yer alan projeler için 17.7.2015 tarihine,
- 2) EK-II Listesinde yer alan projeler için 17.7.2013 tarihine kadar yatırıma başlanmış projelere,

Çevre Kanunu ve ilgili diğer yönetmeliklerde alınması gereken izinler saklı kalmak kaydıyla bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz." hükmüne yer verilmiş bulunmaktadır.

Yönetmeliğin, iptali istenilen 1. maddesinin (b) bendinde belirtilen; "Uygulama projeleri onaylanmış veya çevre mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat uyarınca yetkili mercilerden izin, ruhsat veya onay ya da kamulaştırma kararı alınmış veya yatırım programına alınmış veya mevzi imar planları onaylanmış projelerden

- 1) Bu Yönetmeliğin EK-I Listesinde yer alan projeler için 17.7.2015 tarihine,
- 2) EK-II Listesinde yer alan projeler için 17.7.2013 tarihine kadar yatırıma başlanmış projelere" ilişkin kısmı incelendiğinde;

2872 sayılı Çevre Kanununun 1983 yılında yürürlüğe girmesine karşın, Çevresel Etki Değerlendirmesi kriterlerinin on yıl boyunca belirlenmemiş olması, ardından 1993 yılında yayımlanan Yönetmeliğin geçici 1. maddesiyle; 1993'ten önce yatırım programına alınmış projelere Yönetmelikten muafiyet tanıyan düzenleme getirilmesi ve bu muafiyetin sonraki yönetmeliklerde de devam ettirilerek 2008 yılına kadar anılan projelerin, 2872 sayılı Kanuna rağmen ÇED süreci dışında tutulmuş olması ve 17.7.2008 tarihli Yönetmeliğin geçici 3. maddesine karşı açılan davada verilen yargı kararı ile 2872 sayılı Çevre Kanununa eklenen geçici 3. maddenin; "...planlama aşaması geçmiş ve ihale süreci başlamış olan veya..." ibaresinin iptali yolundaki Anayasa Mahkemesinin yukarıda belirtilen 03.07.2014 günlü, E:2013/89, K:2014/116 sayılı kararının gerekçeleri göz önüne alındığında, 07.02.1993 tarihinden önce yatırım programına alınmış, ancak yatırıma başlanmamış projeler için ileriye dönük olarak tekrar ÇED sürecinden muafiyet sağlayan Yönetmeliğin dava konusu 1. maddesinin (b) bendinde yer alan düzenlemenin, Anayasanın 56. maddesine, 2872 sayılı Çevre Kanununun 10. maddesine, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin amacına aykırı olduğu sonucuna varılmaktadır.

14.4.2011 günlü, 27905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesinin (a) bendi ile, Dava konusu Gebze - Orhangazi - İzmir Otoyolu (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) projesi için çevresel etki değerlendirme sürecinin başlatılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün 15/04/2011 günlü, 33538 sayılı işlemi ise hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 14.4.2011 günlü, 27905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesinin (b) bendinin iptaline, (a) bendine ilişkin kısmı ile Gebze - Orhangazi - İzmir Otoyolu (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) projesi için çevresel etki değerlendirme sürecinin başlatılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün 15/04/2011 günlü, 33538 sayılı işlemi **yönünden ise** davanın reddine karar verilmesi gerektiği, düşünülmektedir. 29/11/2016

Abidin ÇELİK
Danıştay Savcısı

**Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.*